

6 juni 2018

Onderhandelaarsakkoord CAO PO 2018

Het primair onderwijs heeft stevig van zich laten horen het afgelopen jaar. De grootste staking in het onderwijs sinds lange tijd was op 5 oktober 2017 een feit. En dat is niet voor niets. De sector vraagt eensgezind om extra middelen om twee belangrijke problemen op te lossen: de salarisachterstand en de werkdruk. Zij doen dat omwille van rechtvaardigheid voor de medewerkers, het tegengaan van het lerarentekort en de kwaliteit van onderwijs.

Daarbij is duidelijk dat de medewerkers in het primair onderwijs meer professionele ruimte en meer zeggenschap vragen. Bonden en PO-Raad hebben in die geest gehandeld, zowel in de cao-afspraken als in het cao-proces. Daarom is ervoor gekozen om ook tussentijds leden te raadplegen op concept-resultaten met peilingen, open vragen en professionele dialoog. De respons hierop heeft geleid tot een beeld van het draagvlak voor de verschillende afspraken én tot goede ideeën die de afspraken hebben verbeterd.

Werkgeversorganisatie PO-Raad enerzijds en de onderwijsvakorganisaties AOb, AVS, CNVO, FNV Overheid, FvOv en PO in Actie anderzijds komen met dit onderhandelaarsakkoord tot een nieuwe cao voor het primair onderwijs (CAO PO 2018). De focus ligt daarbij op verbetering van de beloning en aantrekkelijkheid van het beroep leraar. Met dit akkoord laat de sector zien eensgezind de verantwoordelijkheid te nemen voor de bijdrage aan het oplossen van de grote problemen.

De sector is echter afhankelijk van financiering vanuit het ministerie van OCW. De geconstateerde salarisongelijkheid met het VO vraagt een grotere investering dan de ruimte die de sector heeft gekregen. Met de afspraken in dit akkoord is een stap gezet om de ongelijkheid met het VO te verkleinen. Sociale partners stellen vast dat er nog een opdracht ligt voor de toekomst van 630 miljoen euro. De uitkomsten van dit onderhandelaarsakkoord zijn dus nog ver af van wat er nodig is om het beroep leraar primair onderwijs aantrekkelijk te maken, een rechtvaardige beloning te bieden en zo de kwaliteit van onderwijs voor de toekomst te blijven garanderen. Daarom laten we zien hoe een loongebouw voor leraren eruit kan zien na investering van 900 miljoen euro (Bijlage 1).

De partijen hebben afspraken gemaakt over de volgende onderwerpen:

1. Looptijd en loonontwikkeling
2. Werkverdeling en tijd
3. Contracten en bovenwettelijke uitkeringen
4. Functies en loongebouw
5. Onderwerpen voor de volgende cao-onderhandelingen
6. Technische punten

1. Looptijd en loonontwikkeling

Over de looptijd en de looncomponenten in de cao zijn de volgende afspraken gemaakt:

- De cao heeft een looptijd van 1 januari 2018 tot en met 28 februari 2019
- Met ingang van 1 september worden de salarissen van alle medewerkers structureel verhoogd met 2,5%.
- In oktober vindt voor alle medewerkers een eenmalige nominale uitkering plaats van 750 euro naar rato van diensttijd en werktijdfactor in de maanden van januari tot en met augustus.
- Deze salarisverhogingen werken vanaf 1 september 2018 door in de bovenwettelijke uitkeringen.
- Leraren krijgen een extra loonsverhoging op basis van het nieuwe loongebouw voor leraren. Ook daarbij hoort een eenmalige uitkering. Zie daarvoor paragraaf 4 van dit akkoord.

2. Werkverdeling en tijd

Uitgangspunt bij de werkverdeling is dat de professionele dialoog op school meer en beter gevoerd wordt. Als uitwerking daarvan krijgt het team een bepalende rol bij de werkverdeling. Deze werkwijze is vanaf maart 2018 gehanteerd bij de bepaling van de inzet van de werkdrukmiddelen op de scholen en laat positieve resultaten zien.

De werkverdeling vindt plaats binnen de kaders van het bestuursformatieplan en het meerjarenformatiebeleid, zoals door het schoolbestuur wordt opgesteld. De schoolleider is in de meeste gevallen degene die namens de werkgever de schakel vormt tussen team en bestuur. Hij/zij zorgt ervoor dat alle relevante informatie bij het team ligt, zodat het team besluiten kan nemen. Hoe het team deze besluiten neemt, dat bepaalt zij vooraf zelf. Bij de werkverdeling is uitgangspunt dat een voltijdsmedewerker 1659 kan worden ingezet.

In het werkverdelingsplan neemt het team besluiten over:

- de verdeling van de te geven lessen/groepen over de leraren
- de verhouding tussen lesgevendende taken en overige taken
- de tijd voor vóór- en nawerk
- welke taken het team doet (binnen de gestelde kaders)
- de tijd binnen en buiten de klas voor onderwijsondersteunend personeel
- de pauzes
- de aanwezigheid op school
- de besteding van de werkdrukmiddelen

De werkgever maakt op basis van het teamgesprek een werkverdelingsplan en legt dit ter instemming voor aan de P-MR.

Daarna gaat de werkgever in gesprek met de individuele werknemer over zijn inzet. Daarbij zijn de afspraken in het werkverdelingsplan het uitgangspunt. Er wordt gekeken of de afspraken redelijk zijn voor die individuele werknemer en passen binnen de omvang van het dienstverband. Met wederzijds goedvinden kan worden afgesproken dat de fulltime werknemer meer dan 940 uur lesgevendende taken heeft¹ (parttimers naar rato). Met de medewerker kan ook afgesproken worden dat hij/zij minder dan 940 uur lesgevendende taken heeft.

Bonden en PO-Raad gaan de komende periode met het ministerie van OCW het gesprek aan over een onderzoek naar effecten van verlaging van de urennorm in het primair onderwijs. Sociale partners gaan daarbij uit van wat goed is voor de kwaliteit van het onderwijs.

De 40-urige werkweek is geen factor meer in de werkverdeling, maar wordt alleen nog gebruikt voor de vaststelling van de werktijdfactor, het salaris en verlof.

¹ Leerlingen krijgen in een periode van 8 jaar minimaal 7520 uur onderwijs.

Met deze afspraken komen sociale partners tot één eenduidig model van werkverdeling. Dit ter vervanging van het huidige hoofdstuk 2 Arbeidsduur en formatiebeleid. Het basismodel en overlegmodel vervallen. Er is grotere zeggenschap belegd bij het schoolteam en het overleg is optimaal geborgd. De invoerdatum voor het werkverdelingsbeleid is uiterlijk 1 augustus 2019. De sociale partners maken voor 1 oktober 2018 een gezamenlijke handreiking.

3. Contracten en bovenwettelijke uitkeringen

Contracten

De cao-artikelen over contracten in het bijzonder onderwijs worden gewijzigd per 1 augustus 2018. Sociale partners hebben daarbij voor ogen dat vervanging goed kan worden georganiseerd. Daarnaast worden de bepalingen over contracten gemoderniseerd en vereenvoudigd. Concreet betekent dit:

- in het primair onderwijs blijft het uitgangspunt dat bij vast werk een vast contract hoort
- bij vervanging of kennelijk tijdelijk werk kan een contract voor bepaalde tijd worden aangegaan
- voor tijdelijke contracten wegens vervanging bij ziekte van een leraar geldt dat zij geheel worden uitgesloten van de ketenregeling gedurende 3 jaar. De wettelijke uitzondering op de ketenregeling treedt niet eerder in werking dan op 1 januari 2020. Sociale partners dienen een verzoek in bij de Minister van SZW om al in schooljaar 2018-2019 van deze mogelijkheid gebruik te kunnen maken
- voor tijdelijke contracten wegens vervanging (anders dan wegens ziekte van een leraar) geldt dat er maximaal 6 tijdelijke contracten kunnen worden aangegaan
- voor overige tijdelijke contracten gelden de standaard wettelijke regels voor tijdelijke contracten, namelijk dat er maximaal 3 tijdelijke contracten kunnen worden aangegaan, of gedurende maximaal 2 jaar
- zodra de wet het mogelijk maakt om niet 2, maar 3 jaar tijdelijke contracten aan te gaan, dan is deze wettelijke bepaling ook in het primair onderwijs direct van toepassing
- de min-max-contracten worden niet meer apart opgenomen in de cao. Dat betekent dat voor het aangaan van deze contracten de wettelijke bepalingen gelden
- bindingscontracten kunnen al niet meer worden aangegaan, deze mogelijkheid komt niet terug.

Bovenwettelijke uitkeringen

De sociale partners hebben samen naar de mogelijkheden gekeken om de bovenwettelijke uitkeringen in het PO meer in lijn te brengen met de andere onderwijssectoren en het Rijk. Daarom zijn zij de volgende aanpassingen overeengekomen (per 1 januari 2020):

- de opbouw van de aansluitende uitkering wordt vanaf 30 jaar diensttijd gewijzigd van een hele maand naar een halve maand per dienstjaar
- de duur van de aansluitende uitkering wordt daarnaast gemaximeerd op 34 maanden
- het recht op een extra aansluitende uitkering ontstaat voor die werknemer die 8 jaar of minder verwijderd is van zijn of haar AOW-gerechtigde leeftijd, op het moment van ontslag
- de grondslag voor de bepaling van de hoogte van de extra aansluitende uitkering wordt gemaximeerd op 186% van het wettelijk minimumloon inclusief de vakantietoelage daarover.

De sociale partners gaan - zodra de nieuwe wet Arbeidsmarkt in Balans en het daarmee in samenhang gewijzigde besluit 'Voorwaarden in mindering brengen kosten op transitievergoeding' en de 'Wet maatregelen met betrekking tot transitievergoeding bij ontslag wegens bedrijfseconomische omstandigheden of langdurige arbeidsongeschiktheid' zijn aangenomen - in gesprek over de volgende maatregelen met betrekking tot de transitievergoeding:

- de gelijkwaardige voorziening
- de verrekeningsmogelijkheden

en de keuzemogelijkheden die daarbij aan werknemers kunnen worden geboden.

De sociale partners hebben daarbij de intentie om deze maatregelen zo goed mogelijk te benutten. Afspraken zullen ingaan bij inwerkingtreding van de genoemde wetten en regelgeving maar niet eerder dan 1 januari 2020.

Sociale partners zullen in overleg met Participatiefonds treden om te komen tot maatregelen (in het reglement PF) om schoolbesturen positief te stimuleren om werkloze leraren in dienst te nemen.

4. Functies en loongebouw

Functies

Het onderwijs is veranderd en daarom hebben de sociale partners, samen met leraren, schoolleiders en schoolbestuurders nieuwe voorbeeldfuncties gemaakt voor leraren. Uit de internetconsultatie blijkt dat 84% van de leraren, schoolleiders, schoolbestuurders en overige medewerkers de omschreven taken en werkzaamheden herkent. Analysevaardigheden en de contacten met ouders hebben een groter gewicht gekregen in de nieuwe voorbeeldfuncties. De voorbeeldfuncties vormen een reeks van drie functies in oplopende zwaarte; ze zijn van kracht per 1 september 2018 (opgenomen in bijlage 2). De reeks is geformuleerd en gewaardeerd met FUWASYS-PO door een functiewaarderingsexpert en levert het bewijs dat het werk van een leraar in het basisonderwijs van hetzelfde niveau is als een leraar in het voortgezet onderwijs. De huidige normfuncties voor leraren en alle eerdere voorbeeldfuncties van leraren vervallen per 1 september 2018. Bij de nieuwe functies horen nieuwe schalen. Met de inzet van 270 miljoen uit het regeerakkoord hebben sociale partners deze nieuwe schalen vastgesteld en daarmee een stap kunnen zetten in het verkleinen van de beloningsverschillen met het VO.

Loongebouw

Het kabinet heeft 270 miljoen extra beschikbaar gesteld voor lerarensalarissen. Sociale partners hebben deze middelen verdeeld over de nieuwe schalen waarbij zij rekening hebben gehouden met de volgende zaken:

- Inzet zodanig dat de loonkloof met het VO zoveel mogelijk verkleind wordt.
- Daarbij is zorgvuldig gekeken waar de verschillen het grootst zijn.
- Betaalbaarheid voor schoolbesturen in totaal en over de onderwijssoorten.
- Evenwichtigheid van het nieuwe loongebouw.

In bijlage 3 zijn de nieuwe salarisschalen per 1 september 2018 weergegeven.

Overschalingsregels:

- Alle leraren gaan onverkort over naar een nieuwe, hogere loonschaal: leraren in LA gaan naar L10, in LB naar L11 en in LC naar L12. Daarbij blijven leraren in dezelfde trede waarin zij waren ingeschaald in augustus 2018 (na toekenning van de jaarlijkse periodiek). LA trede 3 wordt derhalve L10 trede 3, LB-7 wordt L11-7 en LC-15 wordt L12-15.
- De LD- en LE-schalen worden L13- en L14-schalen

Overwegingen bij de afspraken over de overschalingsregels:

- Sociale partners willen garanderen dat de extra middelen volledig worden uitgegeven aan lerarensalarissen
- Het gaat hierbij om een generieke beloning
- Leraren doen in overgrote mate al het werk dat bij de nieuwe functies (en schalen) hoort

Functiedifferentiatie

Sociale partners vinden dat functiedifferentiatie en divers samengestelde teams bijdragen aan onderwijskwaliteit en een aantrekkelijk leraarsberoep. Het is goed daarover op organisatieniveau ambitieuze afspraken te maken. Goed samenspel van werkgever en P(G)MR is daarbij belangrijk. De verplichte functiemixpercentages worden uit de cao gehaald. De financiële middelen die nog niet uitgegeven zijn aan het behalen van de functiemixpercentages, 70 miljoen euro, zetten we in om het nieuwe loongebouw voor leraren in twee stappen nog extra te verbeteren, namelijk per 1 januari 2019 en 1 januari 2020.

In bijlage 3 zijn de salarisschalen per 1 januari 2019 en 1 januari 2020 weergegeven.

5. Onderwerpen voor de volgende cao-onderhandelingen vanaf september 2018

Partijen spreken af de volgende onderwerpen te agenderen voor de volgende cao-onderhandelingen:

- Professionalisering.
- De beloning en de positie van schoolleiders/leidinggevenden in relatie tot de beloning van leraren en leidinggevenden in andere sectoren is onvoldoende onderzocht om in deze cao te worden meegenomen. In het kader van het streven naar een eenduidig functiegebouw en uitgaande van functiewaardering wordt dit onderzocht ten behoeve van de opvolgende cao.
- Er wordt onderzocht of actualisatie van de functieomschrijvingen van onderwijsondersteunend personeel nodig is.
- Verdere modernisering en vereenvoudiging.

6. Technische punten

Partijen komen overeen om de cao in technische zin aan te passen daar waar dat door gewijzigde wet- en regelgeving noodzakelijk is.

Bij dit onderhandelaarsakkoord horen de volgende bijlagen:

- bijlage 1: Globale weergave salaristabel 900 miljoen
- bijlage 2: Functiebeschrijvingen leraren
- bijlage 3: Salaristabellen per 1 september 2018, 1 januari 2019 en 1 januari 2020

Aldus opgemaakt op 6 juni 2018

Eugenie Stolk - Algemene Onderwijsbond
FNV Overheid

Joyce Rosenthal – CNV Onderwijs

Thijs Roovers & Jan van de Ven - PO in actie

Edwin van Bokhoven – PO-Raad

Jilles Veenstra - Federatie van
Onderwijsvakorganisaties

Paul van Lent - Algemene Vereniging
Schoolleiders

Bijlage I bij onderhandelaarsakkoord CAO PO 2018

Een voorbeeld van een salaristabel welke 900 Miljoen aan meerkosten heeft ten opzichte van de salaristabel voor leraren LA t/m LE zoals deze bekend is in de CAO PO 2016 - 2017. Dit is het fundament voor de claim van 900 miljoen van het PO-Front..

	L10	L11	L12	L13	L14
1	2500	2575	2625	2578	3309
2	2584	2686	2759	2732	3433
3	2672	2801	2901	2889	3544
4	2762	2921	3049	3048	3767
5	2855	3047	3205	3208	4014
6	2951	3177	3369	3375	4169
7	3051	3314	3541	3548	4327
8	3154	3456	3723	3724	4484
9	3260	3605	3913	3909	4642
10	3370	3759	4113	4101	4798
11	3484	3921	4324	4299	4957
12	3601	4089	4545	4503	5115
13	3723	4265	4778	4715	5273
14	3848	4448	5022	4932	5430
15	3978	4639	5279	5189	5592

Hieraan kunnen geen rechten worden ontleend

BIJLAGE 2

1. Functie informatie

Leraar 10	Leraar 11	Leraar 12
Salarisschaal 10 Indelingsniveau IVc Kenmerkscores 43343 43333 33 43 Somscore 46	Salarisschaal 11 Indelingsniveau Vb of IVd Kenmerkscores 44343 44334 43 43 of 43443 44334 43 43 Somscore 50	Salarisschaal 12 Indelingsniveau Vc Kenmerkscores 44443 44434 43 43 Somscore 52

2. Context

Deze voorbeeldreeks heeft betrekking op alle leraren in het primair onderwijs. Het gaat dus ook om vakleerkrachten, leraren speciaal onderwijs en invalkrachten mits aan de gestelde karakteristiek in deze reeks wordt voldaan. Onder een leraar wordt hier verstaan een groepsleerkracht die belast is met lesgevende taken, eventueel in combinatie met de andere in deze reeks genoemde werkzaamheden. Op van lesgeven vrijgestelde specialisten is deze reeks niet van toepassing. Die vallen onder het onderwijssondersteunend personeel.

In de wet op het beroep van leraar wordt de verantwoordelijkheid van de leraar primair onderwijs als volgt omschreven:

- Verantwoordelijk voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de school (Noot redactie: en de eigen groep).
- Zelfstandige verantwoordelijkheid als het gaat om het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen.
- Zeggenschap over inhoud van de lesstof, de wijze waarop de lesstof wordt aangeboden en de middelen die daarbij worden gebruikt, de te hanteren pedagogisch-didactische aanpak op de school en de wijze waarop daar uitvoering aan wordt gegeven, waaronder de begeleiding van leerlingen en de contacten met de ouders.

Deze voorbeeldreeks is op deze omschrijving gebaseerd.

De leraar is een professional die samen met collega's, in teamverband, het onderwijs verzorgt, verantwoordelijk is voor de pedagogisch/didactische aanpak, zorgverlening, onderwijsontwikkeling en –verbetering en de professionalisering van het team.

2. Karakteristiek van de functie

De leraar L10 is de vakvolwassen leraar die als eindverantwoordelijke leerkraft de werkzaamheden volledig zelfstandig uitvoert en volledig is belast met de in de context omschreven verantwoordelijkheden. Het gaat hierbij om onderwijsverzorging, het actief bijdragen leveren aan visievorming en onderwijsontwikkeling en/of -verbetering en het kan gaan om een 'lichte' vorm van specialisatie. Er worden daarbij beleidsbijdragen geleverd. Verder wordt gewerkt aan de eigen professionalisering en dat van startende leraren en stagiaires.

De leraar L11 is naast het takenpakket van de leraar L10 trekker/projectleider bij onderwijsvernieuwing of verbetering of neemt deel aan onderzoek en vertaalt dat in visievorming en onderwijsontwikkeling voor de eigen school. De leraar kan al dan niet in combinatie met de hiervoor genoemde werkzaamheden een specialist zijn op een bepaald vakgebied. Er wordt daarbij beleid ontwikkeld. De leraar kan de werkzaamheden combineren of als afzonderlijke taak uitvoeren. Verder wordt gewerkt aan de eigen professionalisering en dat van startende leraren en stagiaires alsmede van ervaren leraren en verzorgt her- en bijscholing van leraren.

Het kan hier ook gaan om een gezaghebbende leraar die een voorbeeldfunctie verricht op de school en op pedagogisch en didactisch vlak andere, ook ervaren leraren en de schoolleiding adviseert over de korte en lange termijn aanpak. Deze leraar ontwikkelt geen beleid.

De leraar is naast het takenpakket van de leraar L11 vaak werkzaam (als specialist) op bovenschol niveau, voert breed en of diepgaand onderzoek uit naar best practices, nieuwe aanpakken, nieuwe wegen, enz. (in samenwerking met HBO of academisch onderwijs of onderwijsinstellingen) en vertaalt dat in visievorming en onderwijsontwikkeling voor de lange termijn voor de eigen school of scholen-groep of als bijdrage voor de sector. Het kan ook gaan om dit type bijdrage aan de sector bij voorbeeld in regionaal verband, landelijk of voor andere scholen.

Er wordt meegarig en complex beleid ontwikkeld.

Leraar 10

Leraar 11

Leraar 12

4. Werkzaamheden

1. Onderwijsverzorging/regievoering onderwijsproces
Voert de volledige regie over het onderwijsproces van de eigen groep:

Sub 1. Lesgeven

- Bereidt de dagelijkse onderwijsactiviteiten voor.
- Geeft les aan en begeleidt leerlingen.
- Structureert en coördineert activiteiten van de leerlingen.
- Organiseert en plant activiteiten in homogene en heterogene groepen, inclusief subgroepen.
- Houdt hierbij rekening met de onderwijsbehoeften van de individuele leerling, de subgroep of de groep als geheel.
- Vertaalt het cyclisch handelings- en opbrengstgericht werken van schoolniveau naar groepsniveau.
- Meet en volgt gedurende het schooljaar door middel van observaties en toetsen de ontwikkeling van de leerling en acteert actief gericht op de verdere ontwikkeling.
- Speelt, als onderdeel van het onderwijsaanbod, in op ontwikkelingen op terreinen van burgerschap zoals maatschappij en cultuur, natuur en techniek, gezondheid en milieu, politiek en levensbeschouwing.
- Is in staat om de ontwikkeling van leerlingen systematisch te volgen zodat een leerling een ononderbroken ontwikkeling kan doorlopen en legt dit op passende wijze vast.

Sub 2. Pedagogisch/didactische aanpak

- Hanteert verschillende didactische werkvormen en leeractiviteiten, aansluitend op de leer- en opvoedingsdoelen van de school en die van de leerling.
- Creëert een pedagogisch klimaat waarin alle leerlingen zich veilig en gewaardeerd voelen.
- Bewaakt de orde in de klas.
- Stimuleert en begeleidt sociale vaardigheden bij leerlingen met verschillende sociaal-culturele achtergronden en leerlingen met achterstanden, leer- en opvoedingsproblemen e.d.
- Stimuleert dat deze leerlingen met verschillende achtergronden op respectvolle wijze samen leren.
- Observeert, registreert en evalueert ontwikkelings- en leerprocessen van leerlingen en stelt handelingsplannen op.
- Biedt onderwijs aan dat bij het kind past en zet daar-

Zie leraar L10 plus:

Zie leraar L11 plus:

Leraar 10

bij desgewenst individuele leerlijnen/aanpak uit, voert deze uit en stelt ze bij.

- Begeleidt, rekening houdend met zowel de sociale-emotionele als de cognitieve ontwikkeling van het individuele kind, leerlingen met gedrags- en/of leerproblemen, handicaps, achterstanden maar ook hoogbegaafden e.d.
- Bespreekt de voortgang en de ontwikkeling van leerlingen met ouders/verzorgers
- Overlegt en doet suggesties over de doorstroom binnen de school, naar het speciaal onderwijs en naar het vervolgonderwijs.
- Houdt het leerlingdossier bij.
- Geeft voorlichting aan ouders/groepen ouders en verzorgers over de situatie van het kind.

Sub 3. Zorgverlening

- Onderkent en formuleert de vraag naar hulp en ondersteuning.
- Signaleert (sociaal) pedagogische problemen bij leerlingen en stelt vast wat er aan de hand is, of schakelt daarvoor een deskundige in.
- Doet voorstellen, al dan niet na of in overleg met een deskundige, voor een behandelplan/ontwikkelperspectief.
- Organiseert/coördineert/regisseert de leerlingenzorg voor de eigen leerlingen op basis van het zorgplan.

2. Onderwijsontwikkeling/verbetering (in teamverband)

- Bestudeert en analyseert maatschappelijke, pedagogische, didactische en vakmatige ontwikkelingen onder meer aan de hand van literatuur en onderzoek.
- Draagt bij aan de visievorming van de school.
- Draagt bij aan de formulering van leer- en opvoedingsdoelen van de school, in onderlinge samenhang en voor één of meer leerjaren (doorlopende leerlijn).
- Heeft kennis van de doorlopende leerlijn, in ieder geval van de voorafgaande groep en de vervolggroep c.q. vervolgonderwijs.
- Vertaalt de visie van de school en leer- en opvoedingsdoelen van de school naar het onderwijs voor de eigen groep.
- Vertaalt ontwikkelingen op terreinen als maatschappij en cultuur, natuur en techniek, gezondheid en milieu, politiek en levensbeschouwing naar didactische werkvormen en leervormen en het eigen lesplan.
- Doet voorstellen voor nieuwe lesmethoden en programma's.

Leraar 11

2. Onderwijsontwikkeling/verbetering (in teamverband)

- Is trekker/projectleider bij ontwikkel- of verbetertrajecten.
- Ontwikkelt daarbij beleidsvoorstellen en adviezen.
- Levert diverse bijdragen op het eigen vakgebied op bovenschoolsniveau.

Leraar 12

2. Onderwijsontwikkeling/verbetering (in teamverband)

- Is trekker/projectleider bij ontwikkel- of verbetertrajecten voor de lange termijn.
- Ontwikkelt daarbij beleidsvoorstellen en adviezen met lange termijnspecten.
- Leidt daarbij multidisciplinaire werk- en projectgroepen.
- Verteenwoordigt de school/bovenschools in- en externe werkgroepen, commissies of projectgroepen.
- Is trekker/projectleider voor ontwikkelingen op het eigen vakgebied op bovenschools niveau.
- Het kan ook gaan om dit type bijdrage aan de sector bij voorbeeld in regionaal verband, landelijk of voor andere scholen.

Leraar 10

- Zet mede, in multidisciplinair of teamverband, de pedagogische koers uit.
- Voert hierover overleg met collega's, directie, ouders en specialisten en verwerkt de visie in didactische werkvormen en leeractiviteiten.
- Evalueert lesmethoden, lesprogramma's, didactische werkvormen e.d. en stelt deze bij.

3. Professionalisering

- Houdt de voor het beroep vereiste bekwaamheden op peil en breidt deze zo nodig uit.
- Neemt deel aan scholings- en ontwikkelingsactiviteiten waaronder collegiale consultatie.
- Houdt zich op de hoogte van de ontwikkelingen op het vakgebied, bestudeert relevante vakliteratuur.
- Begeleidt de lerarenondersteuner, onderwijsassistent en/of stagiaires in de eigen les/groep.
- Coacht/begeleidt minder ervaren collega's (o.a. start-mentor).
- Onderhoudt (incidenteel/op verzoek) contacten met de ouderraad.

4. Organisatie

- Neemt deel aan teamvergaderingen.
- Organiseert schoolactiviteiten zoals feesten, sport- en spelactiviteiten, schoolkampen en themaweken en voert deze uit.

Bovenstaande werkzaamheden zijn voldoende voor een inpassing van de functie in bovenstaand functieniveau. Deze werkzaamheden kunnen eventueel gecombineerd worden met onderstaande werkzaamheden die op hetzelfde functieniveau worden ingedeeld.

Het gaat dan om:

4. Specialisme

- Levert bijdragen aan één van de volgende delen van het vak zoals ICT-specialist, Remedial Teaching, Rekenspecialist, Bouwleider/coördinator, Lees- en taalspecialist, Intern begeleider, enz, enz.
- Houdt zich op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen.
- Maakt zich het onderwerp eigen door zelfstudie, op basis van ervaring of het volgen van een korte cursus op het betreffende vakgebied.
- Deelt de opgedane kennis met collega's en zorgt

Leraar 11

Bovenstaande werkzaamheden zijn voldoende voor een inpassing van de functie in bovenstaand functieniveau. Deze werkzaamheden kunnen eventueel gecombineerd worden met onderstaande werkzaamheden die op hetzelfde functieniveau worden ingedeeld.

Het gaat dan om:

3. Onderzoekstaken

- Neemt deel aan onderzoek en vertaalt dat in visievorming en onderwijsontwikkeling of -verbetering voor de eigen school.
- Stelt daarbij onderzoeksvragen op voor onderzoeksplannen. Zet het onderzoek op en voert dit uit.
- Publiceert en presenteert de resultaten van eigen onderzoek.

4. Specialisme

- Heeft zich diepgaand gespecialiseerd op één van de delen van het vak zoals genoemd bij de leraar L10.
- Organiseert en regelt discussies rond dit onderwerp, bereidt het onderwerp voor in de vorm van discussie-

Leraar 12

Bovenstaande werkzaamheden zijn voldoende voor een inpassing van de functie in bovenstaand functieniveau. Deze werkzaamheden kunnen eventueel gecombineerd worden met onderstaande werkzaamheden die op hetzelfde functieniveau worden ingedeeld.

Het gaat dan om:

3. Onderzoekstaken

- Neemt deel aan, veelal multidisciplinair, onderzoek en vertaalt dat in visievorming en onderwijsontwikkeling en/of verbetering voor de eigen school en/of bovenschools.
- Signaleert daarbij nieuwe onderzoeksmogelijkheden, methoden en -technieken.
- Stuurt daarbij onderzoekers aan.

samen met collega's voor de vertaling daarvan in het onderwijs.

notities of verbetervoorstellen en door het ontwerpen of bijstellen van toetsen, onderwijsmateriaal en coördineert de implementatie.

- Is daarbij het aanspreekpunt voor de collega's op de school.
- Treedt bij beleidswijzigingen, vernieuwingen en verbeteringen op als eerste aanspreekpunt, trekker en/of projectleider (schoolbreed).
- Maakt zich het onderwerp eigen door uitgebreide zelfstudie en ervaring of een master of vergelijkbaar niveau.
- Zorgt voor de afstemming/integratie van het specialisme in aanverwante specialismen en heeft ook een actieve rol bij de implementatie van een schoolbrede aanpak.
- Levert, samen met collega's, bijdragen op bovenschools niveau.

of:

- 5. Professionalisering**
- Ontwikkelt en verzorgt de scholing van andere leraren, geeft daarbij cursussen en instructies.
 - Onderhoudt contacten met de PABO in het kader van de opleidingsschool en coördineert en begeleidt stagiaires.

of:

- 6. Voorbeeldfunctie**
- Is een voorbeeld/gezaghebbend en daarbij Klankbord, vraagbaak of coach voor ervaren docenten, het schoolteam of de directie.
 - Geeft daarbij tips en adviezen aan ervaren en minder ervaren leraren en de schoolleider voor de pedagogisch/didactische aanpak voor zowel de korte als de lange termijn.

of:

- 5. Professionalisering**
- Ontwikkelt en verzorgt scholingsprogramma's op bovenschools niveau of voor andere onderwijsinstellingen.

5. Kader, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

- Beslissingen zijn gericht op het geven van les en leerlingbegeleiding, bij het hanteren van verschillende didactische werkvormen en leeractiviteiten, bij het organiseren, coördineren en regisseren van de leerlingenzorg voor de eigen leerlingen, bij de organisatie en eigen professionalisering en bij de onderwijsontwikkeling en –verbetering of bij de uitvoering

Zie leraar L10 plus:

Beslissingen zijn gericht op de ontwikkeling van beleidsvoorstellen en –adviezen, bij onderzoekstaken, bij de complexe specialisme taken, bij de ontwikkeling van de scholing voor andere leraren of bij het geven van adviezen aan ervaren en minder ervaren leraren en de schoolleider voor de pedagogisch/didactische aanpak

Zie leraar L11 plus:

- Beslissingen zijn gericht op de korte en lange termijn onderwijsontwikkeling en –verbetering (en/of onderzoek) en op afstemming met externen zoals HBO-instellingen, Universiteiten), onderzoeksinstituten en andere onderwijsinstellingen.

Leraar 10

Leraar 11

Leraar 12

<ul style="list-style-type: none"> • van het eigen specialisme of bij het begeleiden van minder ervaren leraren. • De aanpak is vastgelegd in onderwijswet- en regelgeving, kerndoelen en het beleid van de school en/of stichting. • De leraar legt verantwoording af aan de leiding-gevende over de kwaliteit van de werkzaamheden. 	<p>voor zowel de korte als de lange termijn.</p> <p>De leraar legt verantwoording af aan de leidinggevende over de kwaliteit van de werkzaamheden en de bruikbaarheid van voorstellen en adviezen.</p>	
<h3>6. Kennis en vaardigheden</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Theoretische en praktische vakinhoudelijke, didactische en pedagogische kennis en vaardigheden (hbo werk- en denkniveau). • Kennis van de leerstof. • Inzicht in de taak, organisatie en werkwijze van de school. • Inzicht in en kennis van de organisatie en de mogelijkheden van relevante hulpverlening. • Invoelingsvermogen en sociale vaardigheden. • Vaardigheid in het overdragen van kennis en vaardigheden. • Communicatieve vaardigheden. 	<p>Zie leraar L10 plus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brede of gespecialiseerde kennis van het eigen vakgebied of op pedagogisch/didactisch terrein of toegepast wetenschappelijk onderzoek (hbo-plus of academisch niveau). • Inzicht is nodig in vraagstukken en problemen op andere werkterreinen. 	<p>Zie leraar L11 plus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inzicht is nodig in een bredere context, in de nieuwe ontwikkelingen en onderzoek op het vakgebied en de zich daarmee bezig houdende onderzoekers, instituten, e.d.
<h3>7. Contacten</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Met leerlingen bij het leren, om vaardigheden bij te brengen en te begeleiden. • Met ouders om in voorkomende gevallen over adviezen, te nemen maatregelen e.d. te overleggen waarbij sprake is van verschillende en tegengestelde belangen. • Met ouders, specialisten, hulpverleners en onderwijsinstanties bij leerlingen met leer- en/of gedragsproblemen, hoogbegaafden, e.d. over aanpak van en plaatsing elders (vervolgonderwijs en speciaal onderwijs) om tot een gezamenlijke en gedragen aanpak en afstemming te komen en te overleggen waarbij sprake is van verschillende en tegengestelde belangen. • Met peuterspeelzalen over plaatsing van de leerling om tot afstemming te komen. • Met collega's over visievorming, onderwijsontwikkeling, methoden, aanpak, zorg, enz. om tot een gezamenlijke en gedragen aanpak en afstemming te komen. 	<p>Zie leraar L10 plus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met collega's, leidinggevenden, specialisten en andere betrokkenen om tot beleidsafstemming of afstemming over onderzoek te komen. 	<p>Zie leraar L11</p>

Bijlage 3 bij onderhandelaarsakkoord CAO PO 2018

Tabellen en bedragen voor het PO

Bijlage A1, A2 en A3 worden gewijzigd per 1 september 2018. De huidige bedragen worden vervangen door onderstaande bedragen.

Artikelen 6.14, 6.14a, 6.14b en 6.14d, zijn verwerkt in onderstaande tabellen en komen als zodanig te vervallen per 1 september 2018 voor medewerkers in de categorie leraar en directie.

Artikelen 6.14 en 6.14d zijn verwerkt in onderstaande tabellen en komen als zodanig te vervallen per 1 september 2018 voor medewerkers in de categorie OOP.

Bijlage A1

Carrièrepatronen directeurs

Bedoeld in artikel 6.22 en 6.23 van de CAO PO

Bedragen per 1 september 2018

BO Y < 200		BO Y 200-400		BO Y 400-900		BO Y ≥ 900		Niet normfuncties		Niet normfuncties	
SO q < 100		SO q 100-200		SO q ≥ 200							
DA		DB		DC		DC + uitloop		DD		DE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2888	1	2999	1	3113	1	3113	1	3160	1	3276
2	2999	2	3223	2	3447	2	3447	2	3392	2	3517
3	3113	3	3447	3	3671	3	3671	3	3630	3	3744
4	3223	4	3559	4	3893	4	3893	4	3857	4	3983
5	3334	5	3671	5	4118	5	4118	5	4109	5	4231
6	3447	6	3781	6	4231	6	4231	6	4231	6	4467
7	3559	7	3893	7	4344	7	4344	7	4348	7	4702
8	3671	8	4007	8	4454	8	4454	8	4467	8	4820
9	3781	9	4118	9	4566	9	4566	9	4580	9	4934
10	3893	10	4231	10	4676	10	4676	10	4702	10	5052
11	4007	11	4344	11	4791	11	4791	11	4820	11	5200
12	4118	12	4454	12	4902	12	4902	12	4934	12	5349
13	4231	13	4566	13	5014	13	5014	13	5052	13	5496
		14	4676	14	5124	14	5124	14	5200	14	5644
		15	4791	15	5236	15	5236	15	5349	15	5794
				16	5350	16	5350	16	5496	16	5951
						U17	5461	17	5644	17	6111
						U18	5572	18	5715	18	6276

Carrièrepatronen meerhoofdige schoolleiding basisschool

Bedoeld in artikel 6.22 lid 4 van de CAO PO

BO Y <200		BO Y 200-400		BO Y 400-900		BO Y ≥ 900	
DA 11		DA 13		DB		DB + uitloop	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2888	1	2888	1	2999	1	2999
2	2999	2	2999	2	3223	2	3223
3	3113	3	3113	3	3447	3	3447
4	3223	4	3223	4	3559	4	3559
5	3334	5	3334	5	3671	5	3671
6	3447	6	3447	6	3781	6	3781
7	3559	7	3559	7	3893	7	3893
8	3671	8	3671	8	4007	8	4007
9	3781	9	3781	9	4118	9	4118
10	3893	10	3893	10	4231	10	4231
11	4007	11	4007	11	4344	11	4344
		12	4118	12	4454	12	4454
		13	4231	13	4566	13	4566
				14	4676	14	4676
				15	4791	15	4791
						U16	4902
						U17	5014

Carrièrepatronen meerhoofdige schoolleiding aan speciale school basisonderwijs

Bedoeld in artikel 6.22 lid 4 van de CAO PO

SBO Y <100 DB 10		SBO Y 100- 200 DB 11		SBO Y 200- 400 DC		SBO Y ≥ 400 DC + uitloop	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2999	1	2999	1	3113	1	3113
2	3223	2	3223	2	3447	2	3447
3	3447	3	3447	3	3671	3	3671
4	3559	4	3559	4	3893	4	3893
5	3671	5	3671	5	4118	5	4118
6	3781	6	3781	6	4231	6	4231
7	3893	7	3893	7	4344	7	4344
8	4007	8	4007	8	4454	8	4454
9	4118	9	4118	9	4566	9	4566
10	4231	10	4231	10	4676	10	4676
		11	4344	11	4791	11	4791
				12	4902	12	4902
				13	5014	13	5014
						U14	5124
						U15	5236

Carrièrepatronen adjunct-directeuren

Bedoeld in artikel 6.22 en 6.23 van de CAO PO

BO Y < 900		BO Y ≥ 900		Niet normfuncties		Niet normfuncties	
SBO Y < 200		SBO Y ≥ 200		AD		AE	
SO q 50-100		SO q ≥ 100		AD		AE	
AB		AC		AD		AE	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2648	1	2704	1	2835	1	2973
2	2766	2	2835	2	2973	2	3220
3	2895	3	2973	3	3220	3	3453
4	3036	4	3098	4	3453	4	3694
5	3157	5	3220	5	3580	5	3923
6	3282	6	3338	6	3694	6	4176
7	3397	7	3453	7	3808	7	4297
8	3514	8	3580	8	3923	8	4416
9	3639	9	3694	9	4048	9	4533
10	3755	10	3808	10	4176	10	4649
11	3867	11	3923	11	4297	11	4770
12	3982	12	4048	12	4416	12	4890
13	4176	13	4176	13	4533	13	5003
		14	4297	14	4649	14	5123
		15	4416	15	4770	15	5272
		16	4533	16	4890	16	5420
		17	4649	17	5003	17	5569
		18	4709	18	5123	18	5718
				19	5272	19	5789
				20	5345		

Bijlage A2

Carrièrepatronen leraren

Bedoeld in artikel 6.1a van de CAO PO

Bedragen per 1 september 2018

Schaal L10		Schaal L11		Schaal L12		Schaal L13		Schaal L14	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2563	1	2639	1	2691	1	2691	1	3392
2	2638	2	2729	2	2806	2	2806	2	3519
3	2715	3	2821	3	2927	3	2961	3	3633
4	2795	4	2916	4	3052	4	3124	4	3861
5	2877	5	3015	5	3184	5	3288	5	4114
6	2962	6	3117	6	3321	6	3459	6	4273
7	3049	7	3222	7	3463	7	3637	7	4435
8	3139	8	3331	8	3613	8	3817	8	4596
9	3231	9	3443	9	3768	9	4007	9	4758
10	3326	10	3560	10	3930	10	4204	10	4918
11	3424	11	3680	11	4099	11	4406	11	5081
12	3524	12	3805	12	4275	12	4616	12	5243
13	3629	13	3933	13	4460	13	4833	13	5405
14	3735	14	4066	14	4651	14	5055	14	5566
15	3875	15	4228	15	4851	15	5294	15	5732

Bedragen per 1 januari 2019

Schaal L10		Schaal L11		Schaal L12		Schaal L13		Schaal L14	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2563	1	2639	1	2691	1	2691	1	3392
2	2640	2	2729	2	2806	2	2806	2	3519
3	2719	3	2821	3	2927	3	2961	3	3633
4	2802	4	2916	4	3052	4	3124	4	3861
5	2886	5	3015	5	3184	5	3288	5	4114
6	2974	6	3117	6	3321	6	3459	6	4273
7	3064	7	3222	7	3463	7	3637	7	4435
8	3156	8	3331	8	3613	8	3817	8	4596
9	3251	9	3443	9	3768	9	4007	9	4758
10	3350	10	3560	10	3930	10	4204	10	4918
11	3451	11	3680	11	4099	11	4406	11	5081
12	3555	12	3805	12	4275	12	4616	12	5243
13	3662	13	3933	13	4460	13	4833	13	5405
14	3773	14	4066	14	4651	14	5055	14	5566
15	3910	15	4228	15	4851	15	5294	15	5732

Bedragen per 1 januari 2020

Schaal L10		Schaal L11		Schaal L12		Schaal L13		Schaal L14	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	2563	1	2639	1	2691	1	2691	1	3392
2	2642	2	2729	2	2806	2	2806	2	3519
3	2723	3	2821	3	2927	3	2961	3	3633
4	2809	4	2916	4	3052	4	3124	4	3861
5	2896	5	3015	5	3184	5	3288	5	4114
6	2985	6	3117	6	3321	6	3459	6	4273
7	3078	7	3222	7	3463	7	3637	7	4435
8	3173	8	3331	8	3613	8	3817	8	4596
9	3272	9	3443	9	3768	9	4007	9	4758
10	3373	10	3560	10	3930	10	4204	10	4918
11	3478	11	3680	11	4099	11	4406	11	5081
12	3585	12	3805	12	4275	12	4616	12	5243
13	3696	13	3933	13	4460	13	4833	13	5405
14	3811	14	4066	14	4651	14	5055	14	5566
15	3936	15	4244	15	4851	15	5294	15	5732

Bijlage A3

Carrièrepatronen onderwijsondersteunend personeel (OOP)

Bedoeld in artikel 6.32 van de CAO PO

Bedragen per 1 september 2018

Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3		Schaal 4		Schaal 5		Schaal 6	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1610	1	1644	1	1707
2	1610	2	1644	2	1707	2	1677	2	1677	2	1778
3	1677	3	1707	3	1778	3	1742	3	1778	3	2006
4	1707	4	1778	4	1878	4	1825	4	1878	4	2126
5	1742	5	1825	5	1944	5	1944	5	2006	5	2185
6	1778	6	1878	6	2006	6	2006	6	2067	6	2241
7	1825	7	1944	7	2067	7	2067	7	2126	7	2298
		8	2006	8	2126	8	2126	8	2185	8	2353
				9	2185	9	2185	9	2241	9	2416
						10	2241	10	2298	10	2475
						11	2298	11	2353	11	2531
								12	2416		

Schaal 7		Schaal 8		Schaal 9		Schaal 10		Schaal 11		Schaal 12	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	1825	1	2067	1	2394	1	2377	1	2499	1	3365
2	1878	2	2126	2	2516	2	2616	2	2616	2	3493
3	2006	3	2241	3	2762	3	2745	3	2745	3	3604
4	2241	4	2475	4	2903	4	2886	4	2886	4	3721
5	2353	5	2590	5	3025	5	3008	5	3008	5	3833
6	2416	6	2719	6	3149	6	3132	6	3132	6	3961
7	2475	7	2791	7	3266	7	3249	7	3249	7	4209
8	2531	8	2857	8	3383	8	3365	8	3493	8	4326
9	2590	9	2916	9	3510	9	3493	9	3604	9	4446
10	2653	10	2979	10	3622	10	3604	10	3721	10	4559
11	2719	11	3043			11	3721	11	3833	11	4682
12	2791	12	3102			12	3833	12	3961	12	4802
		13	3157			13	3961	13	4086	13	4916
								14	4209	14	5036
								15	4326	15	5183
								16	4446	16	5258
								17	4559		
								18	4621		

Schaal 13		Schaal 14		Schaal 15		Schaal 16	
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
1	4086	1	4682	1	4916	1	5332
2	4209	2	4802	2	5036	2	5481
3	4326	3	5036	3	5183	3	5629
4	4446	4	5183	4	5481	4	5938
5	4559	5	5332	5	5629	5	6097
6	4802	6	5481	6	5779	6	6264
7	4916	7	5629	7	5938	7	6463
8	5036	8	5779	8	6097	8	6671
9	5183	9	5938	9	6264	9	6883
10	5332	10	6097	10	6463	10	7104
11	5481	11	6264	11	6671	11	7327
12	5629			12	6883	12	7561
13	5702						

Instroombaan		Doorstroombaan		Doorstroombaan		Participatiebaan	
Schaal 1		Schaal 2		Schaal 3			
Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag	Nr	Bedrag
a1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20	1	1594,20
a2	1594,20	2	1644	2	1707	2	1647
1	1594,20	3	1707	3	1778	3	1700
2	1610	4	1778	4	1878	4	1754
3	1677	5	1825	5	1944		
4	1707	6	1878	6	2006		
5	1742	7	1944	7	2067		
6	1778	8	2006				
7	1825						